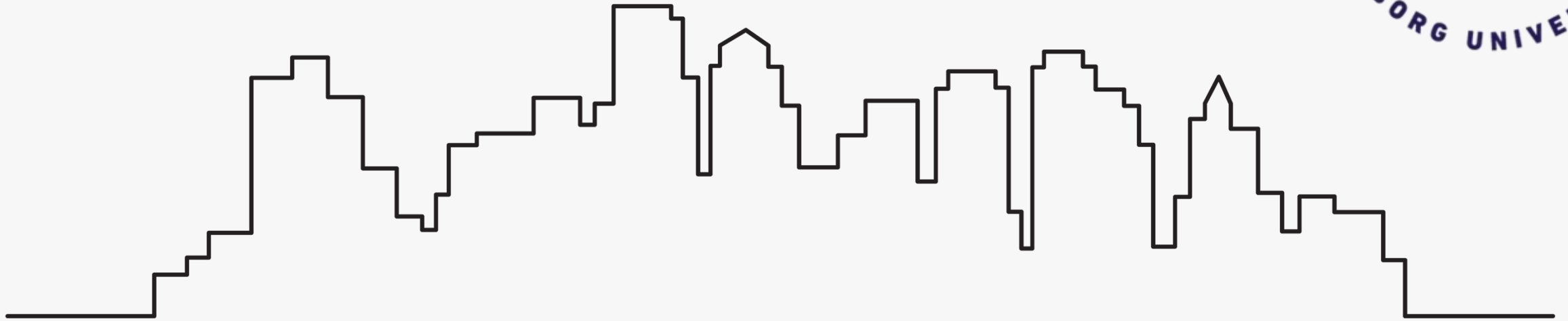

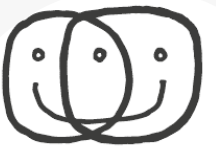

15 Minutters byen

Folkebevægelsen mod ensomhed

27. Maj 2025

Emil Høg
Institut for Bæredygtighed og Planlægning,
Aalborg Universitet
ejh@plan.aau.dk

FOLKEBEVÆGELSEN
MOD ENSOMHED

15 minutters byen

Hverdagsliv i den levede by

1. Rapport: Internationale erfaringer

- Undersøger konceptet i fem internationale byer

2. Rapport: I dansk kontekst

- Empiriske undersøgelser i Ballerup og Odense

3. Rapport: Kort fortalt

- Værktøjer til at arbejde med konceptet

Ballerup: Stationsforpladsen

Odense: Thomas P. Thriges Gade

Hvorfor 15 minutters byen ?

- Byer skal håndtere udfordringer skabt af klimaforandringer og menneskelig aktivitet, stigende ulighed og sundhedsudfordringer.
- 15 minutters byen har som planlægningskoncept fået stigende international opbakning, især i kølvandet på Covid-19 pandemien.
- Adresserer flere kriser på en gang: Co2, luftforurening, natur og biodiversitet, mobilitet og trængsel, sundhed og trivsel, ulighed og gentrificering.

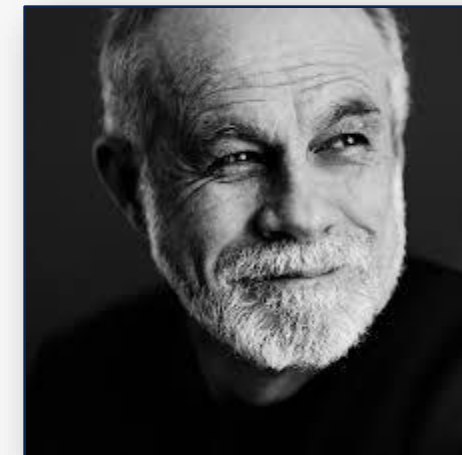
15 minutters byen

Den Parisiske borgmester Anne Hidalgo, ønsker at skabe 15-min byer hvor beboere har adgang til hvad de har brug for inden for en radius på 15 min uden bil.

Hvad er 15 minutters byen ?

- Konceptet blev Introduceret i 2016 af Professor Carlos Moreno og har vundet stigende international anerkendelse.
- Ideen er at ændre bystrukturen så der er større nærhed til essentielle hverdagsfunktioner.
- Funktioner skal kunne nås inden for 15 minutters gang eller cykeltur.
- Fokus på både social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed.

Seks essentielle funktioner

Bo: Alle skal have mulighed for at bo i byen.

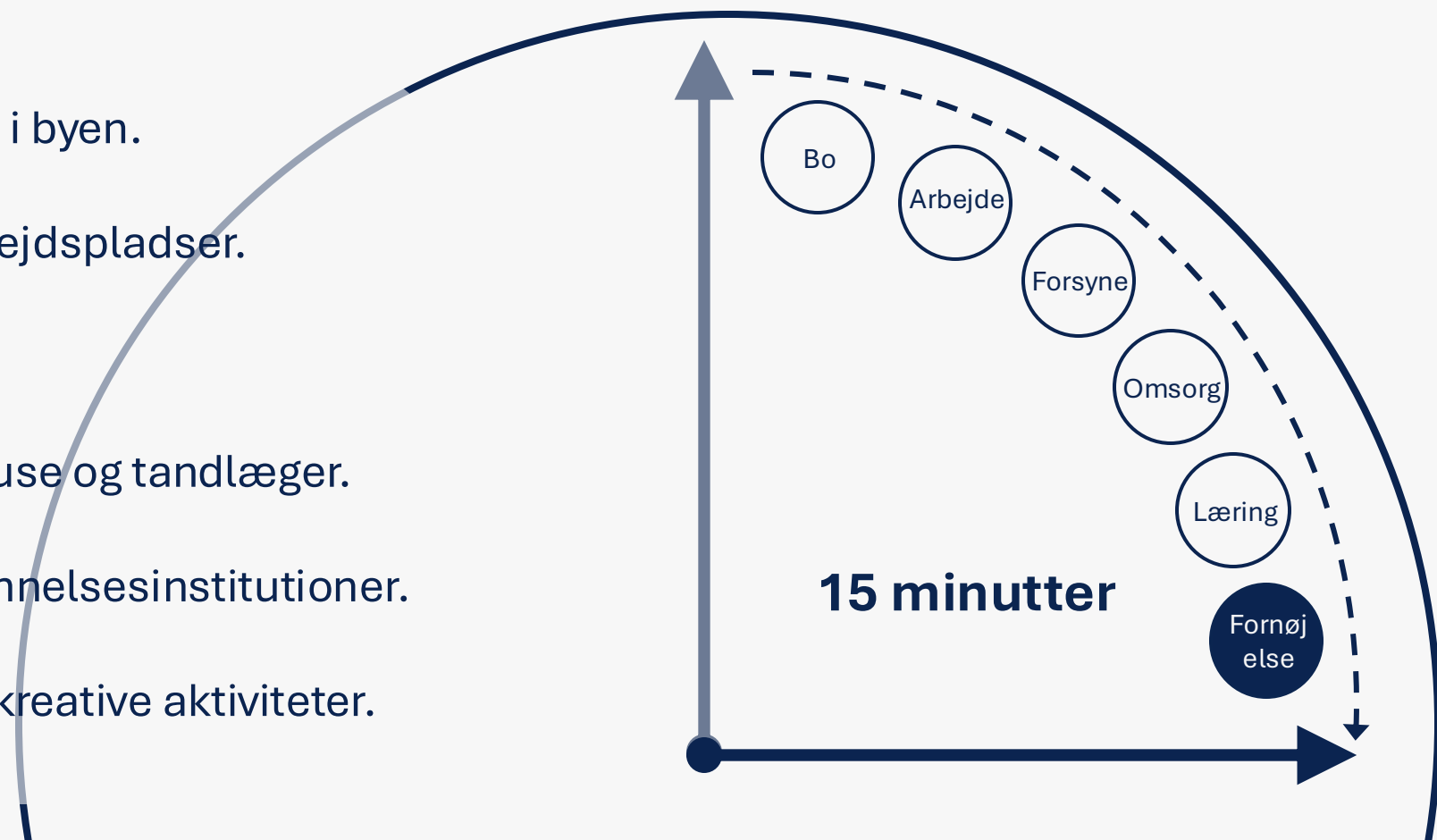
Arbejde: Arbejdspladser og fjernarbejdspladser.

Forsyne: Indkøbsmuligheder.

Omsorg: Lægeklinikker, sundhedshuse og tandlæger.

Læring: Skoler, børnehaver og uddannelsesinstitutioner.

Fornøjelse: Sociale, kulturelle og rekreative aktiviteter.

Fire grundlæggende elementer

Nærhed

- Den rumlige og tidsmæssige nærhed til essentielle daglige funktioner.
- Gør det muligt at leve mere lokalt.

Tæthed

- Optimal balance mellem antallet af beboere og antallet af funktioner.
- Nødvendigt med en tæt by.

Diversitet

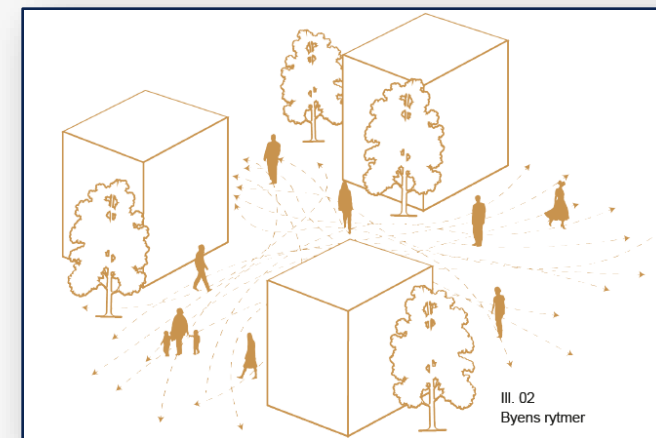
- Diversitet i funktioner, tjenester, bygninger, mennesker og kultur.
- En divers og blandet by.

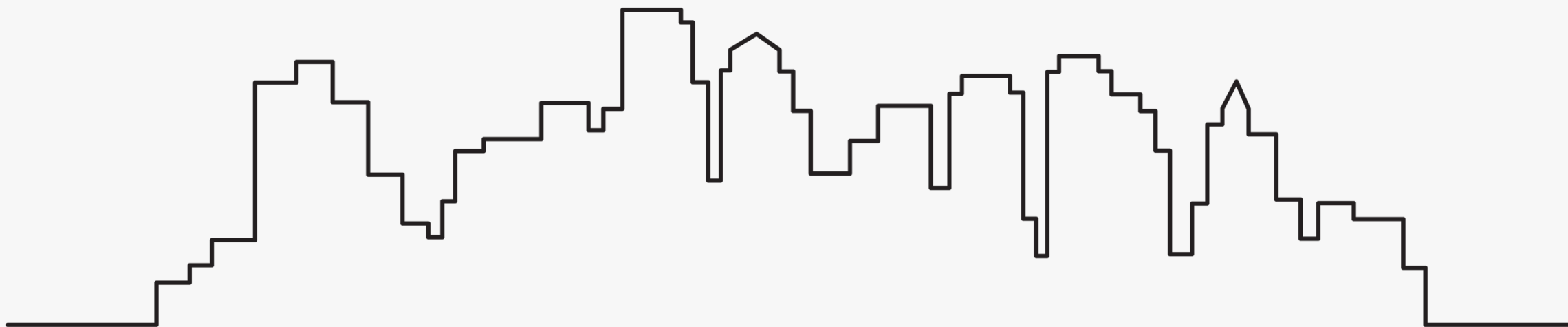
Lighed

- Konceptets evne til at rejse og blive opfyldt overalt.
- Fremmer lige muligheder og social retfærdighed.

Hvorfor 15 minutter ?

- Tidsrammen '15 minutter' er ikke så vigtig.
- Men, den tidsmæssige dimension er vigtig da den foreslår et skift fra at måle afstande i km til at fokusere på hvor lang tid det tager – den oplevede tid.
- Grønne byrum er en vigtig del - de skal skabe forbindelser og opholdssteder.
- 15. minutters gang opleves meget forskelligt alt efter hvad man er omgivet af. – biler/trafik eller grønt/biodiversitet

15 Minutters byen i praksis

Er 15 minutter løsningen ?

- Konceptet er ikke en færdig opskrift og skal tilpasses den lokale kontekst – ikke ‘one-size fits all’.
- Potentialer for at arbejde med 15 minutters byen i både store og små byer.
- Adresserer flere problematikker på en gang – merværdi og synergier.
- Planlægning på tværs af sektorer og politikområder.
- Strategisk planlægning, samarbejde og partnerskaber.

Natur og grønne områder

Klima, sundhed og fællesskab

- Mere bynatur har en positiv effekt på biodiversitet, regnvandshåndtering, Co2 og det lokale mikroklima.
- Adgang og nærhed til natur og grønne områder har betydning for vores sundhed.
- Grønne områder skaber rammer for samvær og sociale aktiviteter.
- Natur og grønne byrum er forbundet med æstetiske kvaliteter.

Place de Catalogne, Paris

Islands Brygge, Kbh.

Natur og grønne områder

Grønne skolegårde

Skolen som kvarterets hovedstad

- Skolegårde omdannet til semi-offentlige grønne rekreative rum.
- Multifunktionalitet.
- Håndterer flere problematikker samtidig.
 - Klimatilpasning.
 - Mikroklima.
 - Sundhed.
 - Lokal adgang til grønne rekreative områder/mødesteder.

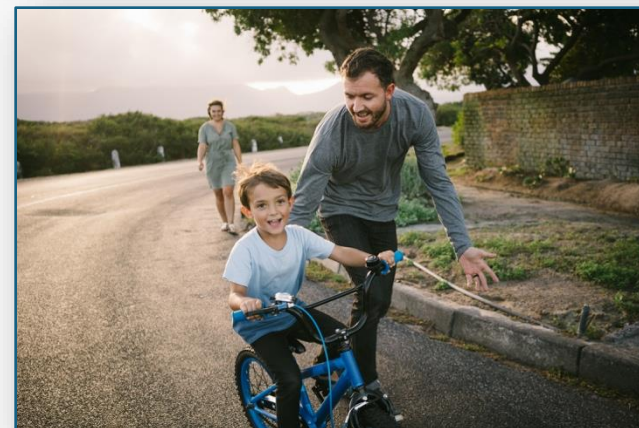

‘Les cours oasis’ i Paris

Aktiv mobilitet

Klima, sundhed og fællesskab

- Co2 reduktioner i transportsektoren er en bunden opgave.
- Bilinfrastruktur er ekstremt pladskrævende og omkostnings tung.
- Støj, luftforurening og fysisk inaktivitet påvirker vores sundhed.
- God mobilitet skaber muligheder for at deltage i fællesskaber.

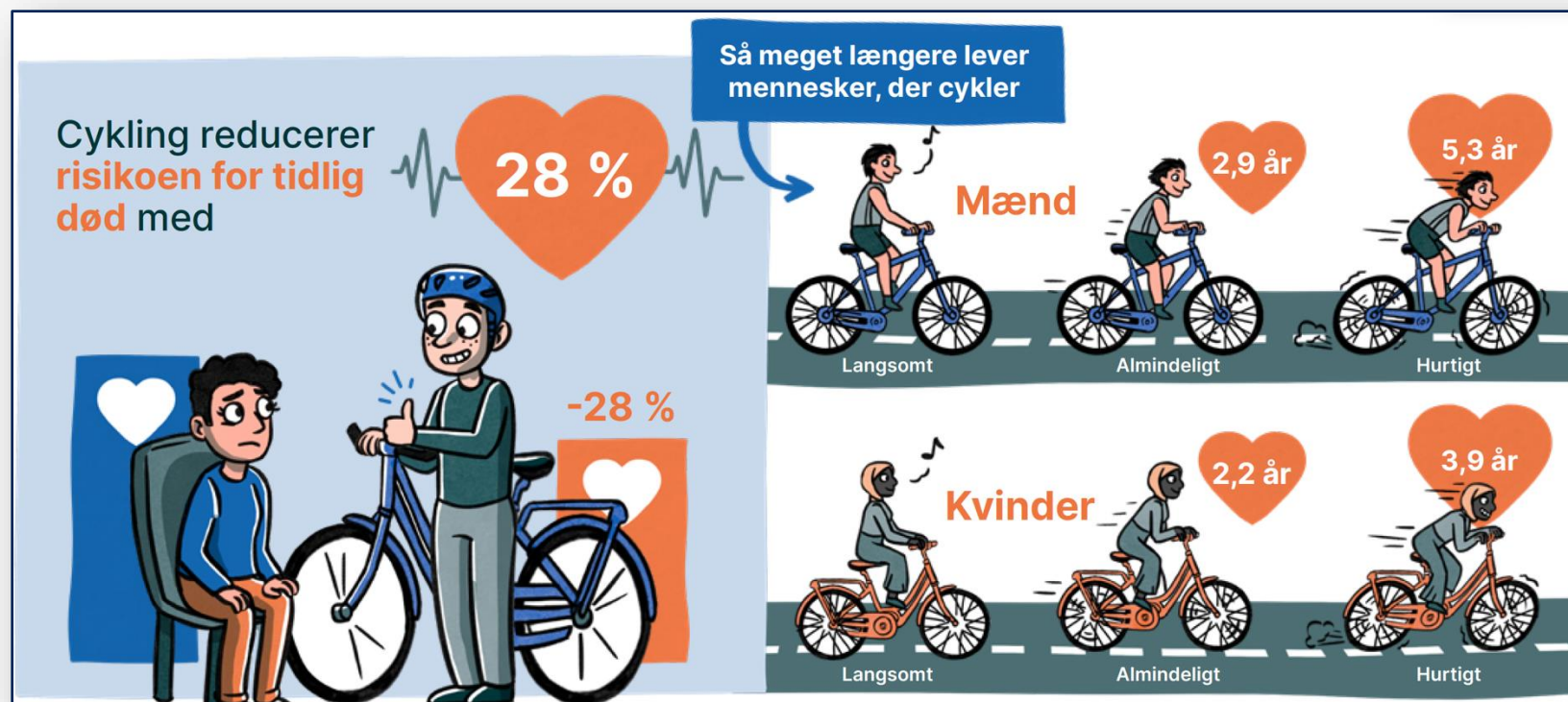

Aktiv mobilitet

Sundhed

Sundhed for den enkelte

- Raskere og længere liv.
- Reducere risikoen for en lang række sygdomme.
- Positiv effekt på mental sundhed.

(Faktaark, Det nationale center for cykelfremme)

Aktiv mobilitet

Sundhed

Sundhed for samfundet

- Stor sundhedsgevinst ved aktiv mobilitet.
 - Alm. cykel: 10,74 kr. sparet for hver km.
 - El cykel: 8,59 kr. sparet for hver km.
- Øget andel af aktiv mobilitet har derudover en positiv effekt på trængsel, Co2-udledninger og slitage på infrastruktur.

Aktiv mobilitet

Natur og forbindelser

- Grønne områder som korridorer for aktiv mobilitet.
 - Kan de forbindes i et netværk?
- Skærmer cyklister og fodgængere for biltrafik.
- Øget tryghed og æstetiske kvaliteter gør grønne ruter mere attraktive.
- Kan skabe bedre forbindelser og adgang til rekreative områder og mødesteder.

Indre Ringrute, Kbh. og Frederiksberg

Aktiv mobilitet

Sikre skoleveje

Hvordan skal pladsen prioriteres ?

Skolen som kvarterets hovedstad

- Øget trafiksikkerhed gør det mere trygt for børn at færdes på egen hånd.
- Grønne attraktive byrum.
- Regnvandsbede.
- Bedre forhold for aktiv mobilitet.

‘Rues aux écoles’ i Paris

Medbestemmelse

By eksperimenter

Midlertidig omdannelse af vejareal

Medbestemmelse

Borger budget

Cykeldrevne mobile afstemningsbokse, der er placeret på strategiske offentlige steder for at fremme afstemningen.

Offentlig præsentation og afstemning for PB-projekter.

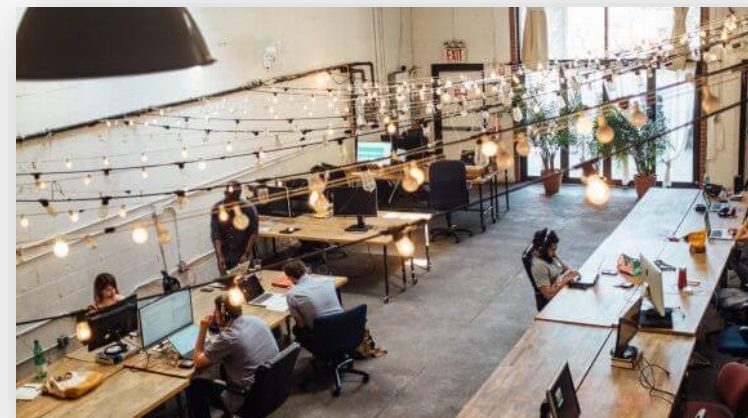

Lokal afstemningsboks.

Medbestemmelse

Lokale fællesskaber og partnerskaber

To butikker støttet af
programmet “Semaest” i Paris.

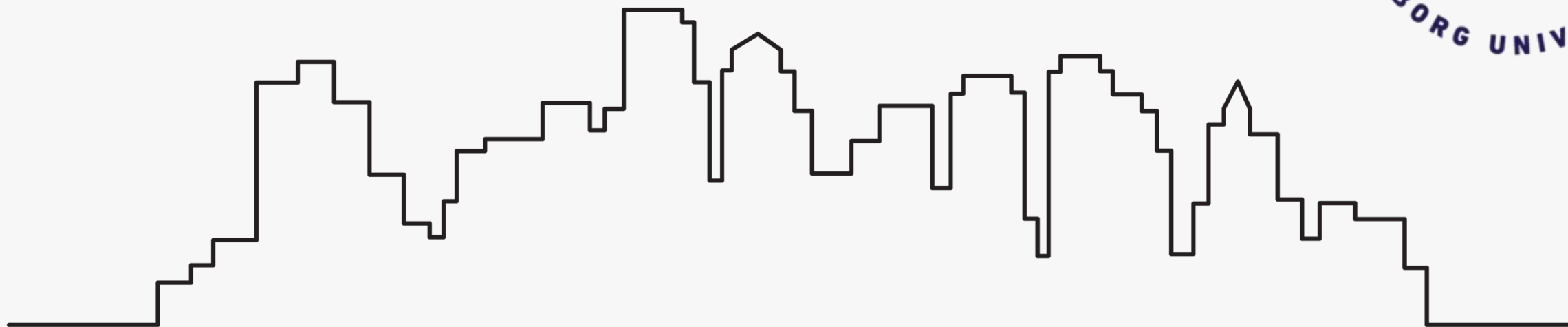

Pop-up park I Melbourne.

Åbne kontorfællesskaber.

Fælleshave I Melbourne.

15 Minutters byen

Folkebevægelsen mod ensomhed

27. Maj 2025

Emil Høg
Institut for Bæredygtighed og Planlægning,
Aalborg Universitet
ejh@plan.aau.dk

FOLKEBEVÆGELSEN
MOD ENSOMHED